

Analitzades a fons les dues etapes glorioses de “La Cua de Palla”, i els fracassos posteriors

L'any 1963, Manuel de Pedrolo va batejar la primera col·lecció de novel·la criminal en català amb el nom de “La Cua de Palla” perquè tots els criminals la hi tenen i sempre acaben cremant-se-la. No va fer res més sinó aplicar l'estigma dostoievskià del criminal, perquè si el criminal té cua de palla, com indica l'expressió, el que fa és demostrar amb el gest o amb els fets la pròpia culpabilitat o la por de quedar en descobert. Però Pedrolo no podia pas imaginar que la col·lecció creada per Edicions 62 es cremaria una primera vegada, el 1970, i fins i tot una segona, el 1996, després d'haver renascut, el 1985, amb el títol “Seleccions de la Cua de Palla” i la direcció de Xavier Coma, bo i deixant enrere però, uns catàlegs impressionants, únics. Ni tampoc que tots els diversos intents posteriors es cremarien fet i fet en el mateix moment d'iniciar-se.

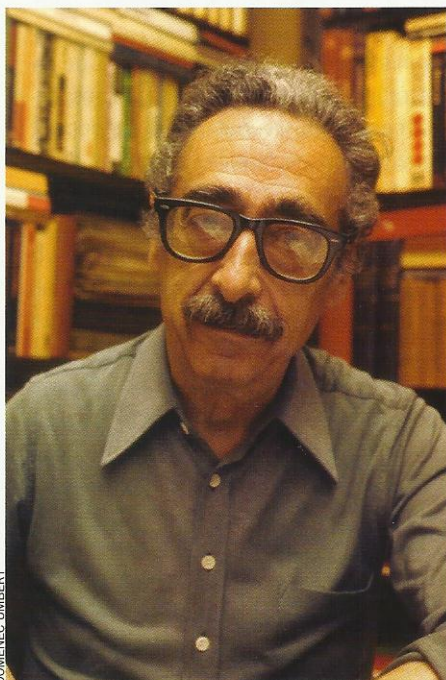
Ara podem refer, amb tot detall, l'esplendor i les misèries de l'atrafegada aventura editorial de “La Cua de Palla” gràcies a dos historiadors i especialistes, Jordi Canal i Artigas (Berga, 1955), director de la Biblioteca la Bòbila de l'Hospitalet de Llobregat, la primera biblioteca pública dedicada al gènere negre i policíac, i al fillòleg Àlex Martín Escribà (Barcelona, 1974). Aquests dos estudiosos són els autors de *La Cua de Palla: retrat en groc i negre* (Alrevés).

Els autors del llibre han volgut convertir-lo en un assaig de referència sobre allò que ha estat la història de la més important col·lecció de novel·la criminal en llengua catalana. Vista la transcendència i la importància de la sèrie calia fer-ne, van pensar, una anàlisi completa que englobés tota la seva trajectòria.

Les dues primeres èpoques, la de Manuel de Pedrolo i la de Xavier Coma, han estat tractades amb tota mena d'informacions i el to hi és de respecte, gairebé d'homenatge, atès que les dues col·leccions van ser molt ben definides, amb uns directors que defensaven uns criteris coherents, encara que no fossin coincidents, col·leccions, diuen, encara avui reconegudes, recordades i citades arreu dels Països Catalans. Però

el tractament de les tres efímeres etapes posteriors és ben diferent, i de l'elogi es passa a la crítica, de la crítica a l'editorial, per no haver sabut, o pogut, tirar endavant el renaixement de la mítica col·lecció. Amb el títol genèric “Trepitjant la Cua”, queda clara la intenció dels autors reportant els tres intents.

La part documental de l'estudi és de pes. A més de la llista exhaustiva de tots els títols publicats, i d'una extensa bibliografia, es detalla quins títols han tingut presència en el món del cinema. Els autors aprofundeixen també dos aspectes que han reforçat la identitat de la col·lecció: la nòmina de traductors i el disseny de Jordi Fornas, desaparegut recentment. La poca repercussió que ha tingut a la premsa la notícia de la mort del responsable de la imatge fundacional d'Ed. 62 –notícia que els autors només han estat a temps d'anotar a la fitxa biogràfica del grafista impresa a la solapa– podria haver-se afegit als greuges plantejats.

DOMÈNEC LIMBERT

Manuel de Pedrolo, primer director de la col·lecció “La Cua de Palla”, fundada per Edicions 62, el 1963.